

Hana **lundia**ková

VRHNOUT

neewit

neewit

Hana Lundiaková
Vrhnout

Hana **lundiaková**

VRHNOUT

≡ KNIHA ZLIN

Copyright © Hana Lundiaková, 2010
Cover and layout © Lucie Mrázová, 2010

ISBN 978-80-87162-71-2
ISBN 978-80-7473-055-9 PDF

Motto

Ásig, ásig, igo stáz
oxi go felát, igo stár

godzilo, isik, mr ek ékej
oko gáz, fíkrach, zigy

nizach fecat ono za
zr évoj os nénie

žizavoj grisach mrví
am sik, igo stáz

gezi že, godzil,
mr ek ékej, zabi

ásig, ásig, igo stáz
dezi že zigy, oko za

Jako děcko jsem chodil do kravína. Přešel jsem silnici a prašnou cestou vymletou koly traktorů jsem rychle vyšel nad domy. Nespatřen matkou jsem dlouhými kroky, až stehna bolela, pospíchal podél špinavých lánů k betonům, jež obklopovaly kravín, aby vozy nezapadaly do bahna a hnoje. Mohutné desky mi dávaly jistotu, že již nemohu být viděn z žádného z oken našeho domu. Slyšel jsem bučet krávy a cítil jejich zápach.

Často jsem zapomněl, že musím jít delší cestou, předními vraty. Zapomínal jsem a pak pokaždé nedýchal, když jsem dorazil za roh, k zadnímu vchodu, kde se válelo zdechlé tele. Nikdy jsem těmi vraty neprošel, těla ležela blízko vchodu. Vracel jsem se vždy váhaje, zda nemám jít domů a už nikdy ke kravínu nejít. Pokaždé jsem zamířil k předním vratům a s prvním pozdravem na mrtvolu zapomněl. Jenom jedna mi zůstává v hlavě. Bylo to telátko sotva pět hodin staré, ještě bez náušnice. Všechny další zdechliny měly na uchu žlutou nebo červenou značku. Toto jediné, příliš čerstvé, mě donutilo k slzám, jež jsem potom doma rozpatlané smýval, zatímco mě máma fackovala.

Nesnášela ten smrad, který jsem domů nosil. Měl jsem zakázáno tam chodit, protože se jí z toho dělalo na zvracení. Později jsem si vždycky připravil

druhou flanelovou košili do chodby. Když jsem se po návratu převlékal z toho kostkovaného pachu do jiné kostky a schovával svlečenou košili pod kabáty, usmíval jsem se. Matka mě několikrát nechala v naivní víře, že pach zůstal zarytý do textilu. Udělal jsem to ještě párkrát, než mě seřvala a hodila i s věcmi do vany. Teprve když jsem zvedl předloktí a přičichl, zjistil jsem, že nasládlý zápach je vsáklý do pokožky. Že každým pórem prolezly jemné háčky toho pachu, že ho mám v sobě tak jako ženy z kravína. Přesto jsem tam stále prchal. Matka se dál rozčilovala a prala.

Jednou jsem se celý den nemohl zbavit svědění na rukou i jinde. Drbal jsem si cestou ze školy levou i pravou. Večer jsem mámě ukázal rudé fleky. „Ty máš herpes!“ vyjekla ustaraně a zlostně. Plakal jsem a ještě dlouho do noci se bránil matčině představě a svým vzpomínkám. Jak mi krávy olizují ruce, jak lezu po zábradlí uslintaném od krav, kterým zachutnala rez nebo si jenom brousily jazyk. Dlouho jsem se tam nevrátil.

Sedím v křesle. Měřím si jako každý večer tlak a připravuji si svou denní dávku. Má žena ošetřuje naši dcerku. Slyším z vedlejšího pokoje její tichý hlas a přerývaný dech dítěte. Nakazila se v druhém roce. Lékaři tehdy ještě nikoho nevarovali. Stále se o jistých nebezpečích spekulovalo, mléko však bylo označeno za nezávadné. Clea umírá. Víme to již šest let. NN3 se projevuje zvláštní krutostí. Stav nemocného se téměř půl roku rapidně zlepšuje. Kolem pátého měsíce je nemocný ve velmi dobré kondici. Během prvního až čtvrtého týdne šestého měsíce ale dojde k naprostému selhání organismu. Tyto ataky jsou stále silnější. Clea se vzpamatovává

po dvanáctém. Není znám jediný případ, kdy by nemoc potřebovala víc než dvacet záchvatů.

Vstávám a lehám si na hustý koberec s dlouhými brvami. Jeho hebkost se prolíná s vláčností mého těla. Pocity se rozplývají a s prudkým vdechem stoupám do své nejčastější představy. Vracím se do kravína v B. Zdravím ženy v zástěrách a gumácích. Procházím betonovou chodbou, šlapu podlahu zasviněnou hnojem. Sem tam se pohledem setkám s obrveným okem krávy. Nikdy nemrkají, dnes jsou neklidné. Sám zdálky vidím proč. Otevřeli vrata, která jsem vždy považoval za nepotřebná, nehybná. Vpustili trochu vzduchu a světla ke krávě, která se telí. Někdo na mě zavolał, váhám, zvědavost chce být blízko. Tlustý muž si zapne knoflíky kabátku modrých montérek, vyhrne si rukáv a pravou ruku strčí až po rameno do krávy.

Uhýbám pohledem, zavírám oči, nedýchám, na okamžik vytěšňuji i zvuky. Když se vzpomatuji, tele leží na zemi. Slizké, potažené namodralou placentou. Kráva je klidná. Naplňuje mě pocit úzkostného štěstí. Dětské pochopení. Představa po naplnění vzbuzuje úzkost. Sen vyprchá s prvním návalem dávky, pak jen obvyklý stav neurvale nudné obraznosti.

Když mi bylo patnáct, začali s výstavbou megakravínů. První zátarasy se objevily tři kilometry od našeho domu, směrem na M. Vykolíkované houštiny a rumišťě. Šli jsme tehdy s dřevými plechovými kbelíky k vypuštěnému rybníku, abychom procedili zbytky vody. Hledali jsme zbylé čudly. Nebyl nikdo, kdo by je vzal domů nebo snad jedl. Nechávali jsme je pokaždé leknout, pozorovali jejich tlamičky a stříbro drobných šupin. Bylo mi líto

kravína, když jsem četl slova na oranžovém zátarasu. Tušil jsem, že krávy půjdou na jatky a ženy se budou muset učit na novém. Bylo mi z toho nanic. Mrštil jsem svým zrezlým kbelíkem a ten se zabořil do bahna uprostřed rybníku. Pak jsem se pro něj s dlouhým klackem pustil tuhým dnem, pomalu se brodil měknoucím a stále hlubším bahnem. Bůhví na co táta ten kbelík potřeboval, ale vždycky řval, že ho chce zpátky. Doplazil jsem se k němu a vedle něj jsem objevil velkou vyschlou škebli. Alespoň něco, byla to vzácnost. Opatrně jsem ji vybral a položil do kbelíku. Ven z bahna to šlo ztuha, dlouho jsem stál na místě a hodně jsem klesl. Slzy na krajíčku, mrštil jsem klackem jako předtím kbelíkem a byl jsem bez podpěry. Jenom hřejivá radost z rozšklebené schránky měkkýše mě nutila ven.

Megakravín byl po sedmi letech hotov. Nebyl cítit cementem v době stavby, nebyl pak cítit ani hnojem, ani krávami, které v něm ošetřovali pouze muži. Natahoval jsem vždycky nos, a necítil nic. Silně tu absentoval jakýkoli obvyklý pohyb. Traktory, vlečky, pásy na hnůj. Občas jsem spatřil jen obří oranžové cisterny.

Clea se vzbudila, všichni jsme se vzbudili. Slyším nás dýchat. Ženu nadosah, Cleu vedle, unikající stále dál. Vstávání. Vybírám schránku, vždy jenom noviny. Dvě vystřelené topinky mažu margarinem a je mi blivno. *Exkurze v laboratořích pro inseminaci dobytka*. Blok v novinách mě konečně přiměl probudit se. Podal jsem ten inzerát manželce, pojede-li se mnou. Chtěl jsem se podívat zase do B. a tajemství umělého zplození života bylo jedno z mála, které mě mohlo zaujmout. Žena můj zájem neopětovala. Druhý den jsem jel sám.

Moderním interiérem kravína nás prováděl mladý muž. Vysoké čelo rámovaly husté krátce střižené vlasy. Jeho modré oči byly teple, nikoli nepříjemně prázdné. Sledoval jsem jeho výklad se zájmem. Zastavili jsme se v mezipatře v jídelním automatu. Dal jsem si jen kávu v kelímku s vroubkovaným krajem. Dotyk s ním mi způsoboval jemné vzrušení. Pravidelné střídání jemných vrubů mi mravenčilo až na šíji. Na okamžik jsem zavřel oči. Všichni tady byli v kvádrech, dvě ženy z personálu v kostýmcích. Vůbec nemluvily, jen občas si něco špitly a potom se pár minut pro sebe usmívaly. Jakási sváteční rutina jim dodávala přitažlivosti, jinak v sobě neměly ani krásu, ani živočišnost. Pomalu jsme prošli na konec laboratoře pro umělé oplodnění.

Starší žena projela kartou bezpečnostní zámek a my jsme prošli ustupujícími širokými dveřmi do menšího kinosálu. Byl jsem zklamán. Nečekal jsem, že nejdůležitější část exkurze nebude názorná. Posadil jsem se trochu dozadu. Dveře se zavřely. Za deset vteřin se spustil z reproduktorů nejasný řev, který okamžitě vytěsnilo šumivé ticho. Začal jsem pociťovat napětí. Svoje i to ve skupině. Pro mnohé očividně nebyl příští program neznámý, těšili se. Pohyblivé žaluzie odhalily bílé plátno.

Na pásu širokoúhlého filmu se objevilo temně hnědé zorané pole. Táhlo se do dálky. Obzor vyplňovala mračná šed'. Obraz zaostřoval jakýsi detail předního pruhu orby. Ve větší vzdálenosti za sebou zely tři větší a hlubší jamky. Důlky ve druhé řadě byly nezřetelné, byly však v symetrii s první řadou. V úběžníku na pomezí pole a nebe se objevila postava. Horizont brzy vyplnil ženu. Ta, asi tak pětatřicetiletá přitažlivá tmavovláška ve tvídové sukni

a kostkatém těsném kabátku ze sedmdesátých let, byla nepřičetná. Smála se bez hlesu. Avšak velmi hezky. Její pohyby na poli byly zkušené, i když se co chvíli propadala do hlíny. Nesla těžkou brašnu. Sundala ji z ramene. Došla k první jamce, poklekla, rozeprala sponu a brašnu otevřela. Vzdálenost mezi jamkami se teď dala odhadnout tak na čtyři metry. Vyndala průsvitnou nádobku s hustou tekutinou. Usmála se do víčka, které sňala, a pomalu a jemně vlila hmotu do první jamky. Nic nevsáкло. Barva slizké tekutiny ladila s tmavě hnědou jednotností půdy, tak jako její tvář. Žena obešla pět děr, do každé vlila obsah jednoho z pěti kelímků. Nad poslední se zastavila a obsah nádoby tam vlila s povzdechem. Pohladila se po tváři, hlavu nakloněnou do dlaně. Její krátké vlasy jí spadly mezi prsty. Kabelu zavřela a tak, jak byla – po čtyřech –, se odplazila ze záběru.

Ticho opět přerušil řev. Zvířecí řev, který se pomalu ztrácel, až se proměnil v tiché supění dobytčete. Dlouho se neobjevilo nic, jen tiché supění a přerývaný dech dobytka jako by doplňovaly zrůžovělé jamky do správné a jediné možné míry. Další záběr přišel rychlým stříhem. Obrovský býk hotový k připuštění těžce poklesl na zadních. Zastavil se nad jamkou a penisem vklouzl do tuhnoucího slizu. Neohrabaně napnul svaly a začal úd zuřivě zarážet do půdy. Jak přirážení zrychloval, sílilo supění. Ozývalo se násobeně a bylo stále hlasitější. Objevili se další býci. Každý svým obrovským tělem dopadl a zabořil kolena zadních nohou do hlíny. Každý vrážel své přirození do pevných jam. Šest býků v ostrých vlnách tvrdě přiráželo. Zápolili se svou rovnováhou. Intenzita byla ohromující, ne zvířecí – lidská. Obraz byl utnut v okamžiku jejich

společného vyvrcholení. Těžké býčí hlavy nestačily klesnout. Obraz zmizel. I zvuk.

Neviděl jsem nic, na nic jsem se neptal, co nejrychleji jsem šel k autu. V tichém transu jedoucího automobilu jsem pochopil, že musím dítě předat do tak cizích rukou.

Clea zbytečně malými pěstmi svírá svůj vetchý život.

Černý býk

Tam, kde bílá písmena nic neznamenalala a hromadila se na stránce jenom pro dovedení grafikovy práce k dále nepřekonatelné dokonalosti, ležel drobný kaz. Hlubší a světlejší než podkladová čerň, téměř šedo zelený. Vadu v tiskovém papíře obepínala nepravidelná, ale dobře patrná linka, která byla v jednom místě náhle utnuta, jako by někdo vykousl její malou část, zrovna tu nejzajímavější, v níž měl být spoj jejího začátku a konce. Přiblížil jsem se k časopisu ještě trochu blíže a pokusil se skvrnu nahmatat. Nejdříve jsem po ní přejel ukazovákem pravé ruky a hranou palce, necítil jsem nic. Potom jsem lehce dýchl na břicho ukazováku a rychle jím skvrnu objel. Vnímal jsem kaz jako malou prohlubeň, jejíž vnitřek byl hladší než její okraj a zbytek papíru. Pole bylo takřka natavené a kluzké, přestože šlo o obyčejnou křidu. Přizvedl jsem list a ohnul ho, zda bude skvrna prosvítat. Zesvětlala, ale prosvítala teprve, když jsem list oddělil a přiložil na okno proti světlu. U dolního okraje přecházela šedo zelená do fialové barvy. Avšak nebyl jsem si tím jistý, mohl to být jen klam ze slunce.

Vrátil jsem se ke stolu, položil časopis a opatrně jsem na to místo nanesl kapku vody. Slza ještě víc zdůraznila linku kazu a chybějící spoj, ale nevsákla se. Držela si stále svou velikost a jen se zachvěla,

když jsem pohnul papírem. Leskla se a perlila ve světle. Pak se vpila, jenom úplně jinak, než jsem čekal. Voda najednou zmizela v chybějícím spoji, překvapivě rychle a beze zbytku. Kromě lehké vlhkosti na mých prstech z ní nezbylo nic. Zkusil jsem to znovu. Trvalo jí to déle, ale vysála opět celou kapku. A znovu. Voda mizela ve spoji.

Nechal jsem papír a nalil jsem si z načaté láhve. Hořkost se roztahovala po patře, klesala obloukem dolů, pomalu, jak jsem alkohol pouštěl ke kořeni jazyka, kde se vždycky rozstříkne, jako by v ústech došlo k malé detonaci. Rozevřelo mi to čelisti. Smyslům přišla dvojí úleva, když jsem polkl, a tím na chvíli vytěsnil i kulisy bytu. Ucítil jsem sám sebe takového, jaký ve skutečnosti nejsem – silného a rozlehlého s vysokým sloupem energie. Ostřiny nahořklé tekutiny dospěly až do krve, prasklo to ve mně a byl jsem opět s to posadit se za stůl a sklonit se nad časopisem. Pár vteřin jsem skvrnu nemohl najít, teprve jakmile ona bytnost opadla a přešla v soustředění, uviděl jsem ji.

Zdálo se mi, že je o něco málo větší nebo se rozpila. Zjistil jsem, že tam fialová barva skutečně patří. Skvrna měla malou partii při spodním okraji fialovou. Přejel jsem prsty její reliéf, zrychloval jsem a zpomaloval, jak vyžadovala citlivost břicha prostředníku, a učil jsem se i ostatními prsty rozpoznat alespoň linku, když ne hladké pole. Cítil jsem ji celou. Nevěděl jsem, zda zbytněla kresba mých prstů, nebo zda zduřela světlešedá linie. Měl jsem silný dojem zduření, naběhnutí a zvětšení zasahujícího do všech směrů. Sáhl jsem si na rty, ale ty kvůli lihu pozbyly citlivosti a nedokázal jsem jimi rozpoznat ani, zda jsou prsty chladné, natož abych byl schopen

rozlišit, jestli je mám naběhlé. To, co se teď dotýkalo mých rtů, mohly být stejně dobře rákosové hůlky.

To ona zduřela, naběhla. Ve spodní partii zrůžověla, celá se zvětšila a začala zasahovat do plochy s písmeny. Už jsem mohl osahat i vykousnutý spoj. Hřál, podobně jako růžový půlměsíc pod ním. Pohlocoval slabiky, které se rozmývaly v kluzkém šedo-zeleném poli. Bílá písmena se roztékala, ztrácela barvu, čím blíže k němu byla, plynule se táhla a pomalu splývala s podkladem, a než splynula úplně, stočila se ke spoji a ztratila se v něm. Všechno, co se v ní odehrávalo, šlo velmi pomalu, ale neustávalo to. Zatím se ztratilo jen několik slov.

Nepřestával jsem po ní přejíždět, zvláště, zvláště na okrajích, které se už jen nepatrně vyvýšily a byly, navzdory stálé tvrdosti, poddajnější. Hladké pole uvnitř bylo nedobytné, jako by bylo potažené sklem. To, co se dělo pod ním, se nedalo nahmatat. Sklo klouzalo, smýkal jsem po něm prsty, ale zůstával jsem jen při povrchu. Dál jsem nemohl. Naslinil jsem si druhou ruku a dělal to stejně jako před tím. Skvrna pozvolna pokračovala, nepatrně se zvětšovala. Zajel jsem si přitom bezděčně mezi kolena a nahmatal láhev. Polkl jsem to hořké a postavil flašku na zem. Skvrna byla stále tady. Třel jsem ji na různých místech a díval se, jak bude reagovat. Nic se v ní nezměnilo. Uvědomil jsem si, že je nejlepší třít ji celou, přejíždět prsty po kluzké ploše a přes drsnější okraj, občas zajet na bod spoje a zase zpět na hladké místo pokryté sklem a neměnným tenkým potahem, tvořeným čirou slizkou tekutinou.

Napadlo mě, že bych do ní mohl něco dát, nějaký drobný předmět. Na stole mezi knihami, papíry a kusy použitého oblečení ležely zbytky potravin,

potrhané cigaretové papírky, slídy z krabiček a tabáková drť smíšená s prachem. Odstrčil jsem shluk tužek a propisovacích per a našel úlomky tuhy. Vybíral jsem úzkou podlouhlou špičku granitu, chytil ji mezi nehty a zabodl do růžového pole. Špička odskočila. Vzal jsem ji znovu do nehtů a tentokrát ji pevně přitiskl na zduřelou linii poblíž spoje. Objevila se v ní malá tečka, jako kdyby hmota o necelý milimetr povolila. Když jsem granit zvedl, tmavá tečka zmizela. Odtáhl jsem tvář a zabodl tuhu dovnitř. Nepřišla žádná reakce, a tak jsem ji tam upustil. Ležela na skle a nehýbala se.

Ozval se hukot. Ten hluboký zvuk odněkud zvenku už možná zněl dlouho, možná jsem ho nezaznamenal, hned si na něj zvykl a teď se jen změnil jeho rytmus nebo se zvýšila frekvence. Možná se teprve přenesl z těla do hlavy a bude chvíli tepat, než zase ztichne. Nechtěl jsem to slyšet. Ulomená špička spočívala v šedozeleném poli, nepohnula se a nehýbalo se ani sklo. Vzal jsem ji a rýpal do té plochy. Tak dlouho, dokud tuha neodskočila na zem.

Přiložil jsem na ni tvář a lícní kost nastavil tak, abych ji měl zároveň před okem. Skrze zadržávající řasy jsem ale pořádně neviděl. Proto jsem zavřel víčka a vnímal ji jenom hmatem a sluchem. Nevydávala však žádný zvuk, jenom drobný pohyb řas na těkajícím víčku specificky šeptal škrtaje přes okraj skvrny a v pravidelných intervalech cestoval lebkou a přehlušoval hukot. Zapomněl jsem na hluk a zanoril se hluboko do svého spočinutí. Snažil jsem se ji ucítit, i na tak krátkou vzdálenost to však bylo nemožné. Lihem rozleptaný čich opět nefungoval. Tvář přiložená k jejímu hladkému poli klouzala na pár milimetrech nahoru a dolů, mírně k pravé straně,